گپ روز

دفاع عضو هیات معرفی فیلم به«اسکار» از انتخاب «گذشته»

گول نخوردیم

فرانک آرتا

حسن حسن‌دوست، تدوینگر شناخته‌شده سینمای ایران، امسال یکی از اعضای کمیته انتخاب فیلم برای معرفی به آکادمی اسکار بود. بعد از اعلام نتیجه نهایی توسط این هیات و معرفی فیلم «گذشته»، اعتراضاتی به نحوه انتخاب و رای نهایی صورت گرفت. حسن‌دوست در گفت‌وگوی خود با «شرق» به این اعتراض‌ها پاسخ داد.

چگونه در هیات معرفی فیلم به اسکار حضور یافتید؟

من برای نخستین‌بار در چنین کمیته‌ای حضور پیدا کردم. چون سال‌های پیش خودم فیلم داشتم و نمی‌توانستم عضو این هیات باشم. در بدو امر وقتی به من پیشنهاد شد، پرسیدم اعضای دیگر این هیات چه کسانی هستند. با اسامی که مواجه شدم، دیدم که در کنار بزرگان سینما حضور دارم و این باعث افتخار من بود. نحوه برگزاری جلسات هم به این شکل بود که فیلم‌هایی که از ۹ مهر ۱۳۹۱ تا ۸ مهر۱۳۹۲ دست‌کم به‌مدت یک هفته در کشور اکران می‌شوند، واجد شرایط بررسی هستند که خب حدود ۵۳ فیلم در این تعریف قرار گرفت.

اعضا همه فیلم‌ها را دیده بودند؟

این ۵۳ فیلم توسط اعضا دیده شده بود. حتی فیلم‌هایی که ندیده بودیم را درخواست کردیم تا برایمان نمایش دهند. در نهایت پس از بررسی‌ها به این نتیجه رسیدیم که دو فیلم «دربند» و «گذشته» حایز شرایطند.

برای انتخاب فیلم‌ها چه معیاری در نظر گرفتید؟

با توجه به اینکه فیلم را برای آکادمی اسکار می‌فرستادیم دو نکته مهم را در نظر گرفتیم؛ اول توجه به قوانین اسکار که منحصر به خودش است و دوم ارزیابی کیفی فیلم‌ها. برخلاف صحبت‌های آقای سماواتی که اعضا را کوچک دیدند و گفتند ما را گول زدند، که واژه‌ای ناشایست است اصلا این‌جوری نیست. من ۳۰ سال در این سینما کار می‌کنم و تدوینگر فیلم «بچه‌های آسمان» هستم که چند سال قبل نامزد دریافت جایزه اسکار شد. اهل تحقیق هم هستم و اینطور نیست که تحت‌تاثیر گفته‌های دیگران از جمله آقای اسفندیاری قرار بگیرم. چند سال پیش برخی از اعضای آکادمی به دعوت خانه سینما به ایران آمده بودند. من خودم شخصا با آقای سیدگانیس، رییس وقت آکادمی علوم و فنون سینمایی جلسه گذاشتم و از قوانین اسکار جویا شدم. ایشان حتی نسخه‌ای از قوانین این مراسم را در اختیار ما قرار داد. بنابراین اطلاعات ما غلط نبود که به‌اصطلاح گول بخوریم!

این انتقاد وجود دارد که «گذشته» نمی‌تواند نماینده سینمای ایران باشد. اعضا چگونه به نتیجه رسیدند که «گذشته» نماینده ایران است؟

فیلم «دربند» و «گذشته» هر دو جزو فیلم‌های خوب سینمای ایران در این سال‌ها هستند. هر دو از نقطه‌نظر کیفی امتیاز لازم را داشتند. اما در این مسیر دو دیدگاه را مدنظر گرفتیم؛ یکی اینکه یک فیلم نگاه بومی داشته باشد، ولی در نهایت چقدر می‌تواند «شانس» موفقیت داشته باشد و دیدگاه دوم، اینکه فیلمی وجود دارد که فرصت مناسبی در اختیار دارد تا نام سینمای ایران را در جهان مطرح کند و شانسش بیشتر است. گفته می‌شود «گذشته» نماینده ایران نیست! خب فیلمی که کارگردانش ایرانی است و عوامل اصلی آن از جمله نویسنده فیلمنامه، بازیگر اول نقش مرد، بازیگر فرعی، فیلمبردار و صدابردار آن ایرانی‌اند طبق قوانین اسکار قطعا ایرانی است. ضمنا در اساسنامه اسکار، الزامی نیست که زبان فیلم ایرانی باشد. نگاه آقای فرهادی هم در «گذشته» ایرانی است.

خبرسازان

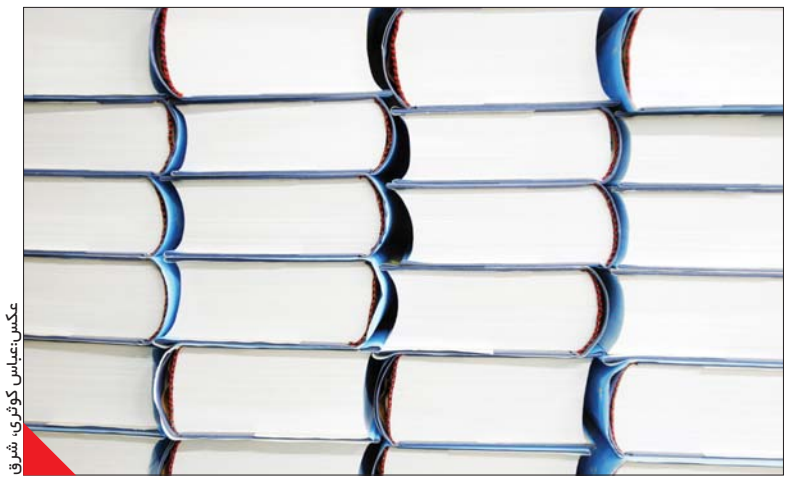
رد استعفای سرپرست موزه هنرهای معاصر

شرق: استعفای سرپرست موزه هنرهای معاصر تهران از سوی معاونت هنری وزارت ارشاد مورد موافقت قرار نگرفت.

صبح روز گذشته، هشتم مهر خبر استعفای احسان آقایی، سرپرست موزه هنرهای معاصر تهران که سال گذشته به این سمت منصوب شده بود، در خبرگزاری فارس منتشر شد اما علی‌اصغر امیرنیا، مدیر مرکز هنرهای تجسمی وزارت ارشاد چند ساعت پس از انتشار این خبر به خبرگزاری مهر گفت: «چند روز پیش احسان آقایی نامه‌ای نوشت و در آن استعفای خود را اعلام کرد. در این نامه که آقایی رونوشتی هم برای آقای مرادخانی، معاون هنری ارسال کرده است، نوشت به‌دلیل شرایط ایجاد شده، نمی‌تواند کار کند. آقای مرادخانی هم در پانوشت نامه احسان آقایی ذکر کرده که با این استعفا موافق نیست.» امیرنیا با بیان اینکه آقایی تا زمانی که مدیر جدید مشخص شود، به کارش در موزه هنرهای معاصر ادامه خواهد داد، عنوان کرد که امروز با معاون هنری درباره این موضوع صحبت خواهد کرد.

«نشر» خوابیده است

حکم معاون فرهنگی روی میز وزیر

عکس: عباس کوثری، شرق

فرزانه ابراهیم‌زاده: ۴۵ روز پیش که علی جنتی اتاق وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی را از سیدمحمد حسینی تحویل گرفت؛ همه تصور می‌کردند نخستین معاونتی که معرفی شود؛ معاونت فرهنگی باشد؛ معاونتی حساس و در عین حال مهم که از ۱۲ شهریور سال ۹۲ با «سرپرست» اداره می‌شد. این معاونت پیش از حضور جنتی در هشت‌سال گذشته و با تغییر متوالی مدیران و سیاست‌های سلیقه‌ای آنان با فرازونشیب‌های فراوانی مواجه بوده. ممیزی‌های سلیقه‌ای، بلاتکلیف‌نگه‌داشتن کتاب‌ها در زمان‌های طولانی، بررسی چندباره و ممیزی کتاب‌های چاپ چندم، معلق‌کردن و نگاه‌داشتن پروانه ناشران و ممنوع کردن فعالیت برخی از آنها، بالا رفتن قیمت کاغذ و منابع نشر، بلاتکلیف ماندن ساخت و راه‌اندازی شهرک‌های چاپ و کارخانه‌های کاغذ و... تنها بخشی از مشکلات چاپ و نشر در هشت‌سال گذشته بود که باعث قهر و دلگیری بسیاری از اهالی فرهنگ شد و در یک کلام، فرهنگ را با چنان بحرانی روبه‌رو کرد که در دو دوره گذشته ریاست‌جمهوری دهم و یازدهم رفع این مشکلات جزو شعارهای تبلیغاتی نامزدها شد. اما با روی‌کارآمدن دولت میانه‌روی حسن روحانی و تاکید او بر احترام به اهالی فرهنگ و هنر به نظر می‌رسید عزم دولت در تغییراتی در رویه فرهنگی جدی باشد. با مشخص شدن حضور علی جنتی در وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، او در نخستین گفت‌وگوهایش با اشاره به مشکلات فرهنگی کشور از برداشتن ممیزی پیش از انتشار صحبت کرد؛ موضوعی که بین اهالی فرهنگ و هنر با واکنش‌های زیادی روبه‌رو شد. طرحی که یکی، دو هفته بعد از رای‌اعتماد جنتی گفته شد مخالفت ناشران باعث عملی‌نشدن آن شده است. جنتی در نخستین هفته حضورش در بهارستان تکلیف دو معاونت هنری و سینمایی را مشخص کرد ولی معرفی معاونت فرهنگی را به آینده‌ای نزدیک موکول کرد. او در مراسم تودیع و معارفه معاون هنری در پاسخ به سوال «شرق» درباره این معرفی ضمن تاکید بر مهم‌بودن معاونت فرهنگی از دقت و بررسی بیشتر برای انتخاب این معاونت خبر داد.

آخرین گمانه‌زنی‌ها

اما با گذشت بیش از یک‌ماه از استقرار دولت جدید و در حالی که معاونان دیگر دست به تغییر و تحولات در سطح مدیران کل زده‌اند؛ معاونت فرهنگی همچنان بدون معاون جدید با مدیران قبلی رویه خود را ادامه می‌دهد؛ رویه‌ای که باعث شد ناشران و نویسندگان زیادی بلاتکلیف باقی بمانند. در چند ماه گذشته بسیاری از ناشران از سپردن کتاب تازه به اداره کتاب دست نگه داشته و منتظر ماندند ببینند چه کسی قرار است بعد از محسن پرویز، بهمن دری و علی اسماعیلی سکان معاونت فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی را به دست بگیرد و این کشتی به‌گل‌نشسته فرهنگی را به ساحلی امن هدایت کند. گزینه‌ای که بعد از پیگیری‌های «شرق» به نظر می‌رسد انتخابش قطعی شده و قرار است تا روزهای دیگر نامش به‌طور رسمی از سوی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی معرفی شود، «سیدعباس صالحی» است؛ چهره‌ای کمترشناخته‌شده که ظاهرا حضورش در ساختمان شماره‌یک بهارستان قطعی شده است. منابع آگاه در وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی نیز با تایید قطعی شدن توافق میان جنتی و صالحی گفتند که حکم صالحی در انتظار امضای نهایی وزیر و ابلاغ است. در این بین به‌نظر می‌رسد نگاه اهالی فرهنگ و ناشران به این انتخاب، مثبت است. اما سیدعباس صالحی کیست؟

از حوزه علمیه تا نظریه‌پردازی

سیدعباس صالحی مانند حسین انتظامی معاون مطبوعاتی، متولد مشهد است. او در سال ۱۳۴۲ در مشهد به دنیا آمده است و دکترای فلسفه دارد. صالحی از سال ۱۳۵۱ وارد حوزه علمیه مشهد شد، دروس مقدماتی، سطوح مقدماتی و عالی را در حوزه علمیه مشهد گذراند؛ از سال ۶۰ به حوزه علمیه قم عزیمت کرد و دروس خارج را تا سال ۶۸ در آن حوزه گذرانیده و مجددا به مشهد عزیمت داشته و در دروس خارج استادان مشهد ادامه تحصیل داد. در سال ۷۶ مجددا به حوزه علمیه قم مراجعت تحصیلی و علمی داشت. او از شاگردان حضرات آیات وحیدخراسانی، شیخ‌جواد تبریزی، آیت‌الله زنجانی، آیت‌الله علم‌الهدی در حوزه علمیه بوده است و مدتی نیز در کسوت روحانی فعالیت کرد. اما ظاهرا بعد از ادامه تحصیل در رشته فلسفه از کسوت روحانیون خارج شد و در محضر استادانی چون ابراهیمی‌دینانی، انصاری‌شیرازی و حسن‌زاده‌آملی فلسفه را خوانده است. صالحی همچنین از ابتدای ورود در حوزه، فعالیت‌های تدریس داشت و به تدریس اصول فقه، شرح لمعه، معالم و مکاسب مشغول بود. در سال‌های ۶۷-۶۵ سردبیر مجله حوزه و در سال‌های ۷۶-۷۳ مسوول دفتر تبلیغات اسلامی خراسان بود، از سال ۷۶ تاکنون در سه دوره متوالی عضو هیات‌مدیره دفتر تبلیغات اسلامی (و سپس عضو هیات‌امنای آن) شد. صالحی از سال ۷۸ مدیرمسوولی و سردبیری نشریه «پگاه» را برعهده داشت که تاکنون ۱۷۶ شماره از آن منتشر شده است. گزینه احتمالی معاونت فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی همچنین تالیفاتی از جمله «تفسیر راهنما»، کتاب «حوزه و روحانیت»، «دانشگاه و دانشجو» داشته است، البته ۲۲ مقاله هم نوشته که از آن جمله می‌توان به، ابوذر امام، اسوه امام، امام و سلوک تفسیری و... اشاره کرد. صالحی در چند سال گذشته همچنین یادداشت‌ها و مقالاتی در حوزه‌های فرهنگی و معارفی در روزنامه‌ها و مجلات و خبرگزاری‌ها از جمله خبرآنلاین داشته است که از آن جمله می‌توان به یادداشت «زخم چرکین شنود و تجاوز به حریم خصوصی» اشاره کرد که در تیر سال‌جاری درباره شنود از دفتر علی مطهری نوشته است. او همچنین سال گذشته در برابر صحبت‌های حسن عباسی از تئوریسین‌های دوره دولت دهم پاسخ‌هایی به شبهاتی که از سوی او مطرح شده بود داد. اما در نظرات منتشرشده صالحی نکته‌ای درباره اندیشه‌های فرهنگی و نظراتش در حوزه کتاب وجود ندارد و به نظر می‌رسد که باید منتظر ماند تا عملکردش در معاونت پرده از این اندیشه‌ها بردارد. البته تلاش روزنامه «شرق» برای تماس با سیدعباس صالحی بی‌نتیجه ماند.

سیدعباس صالحی؛ چهره‌ای کمترشناخته‌شده است که ظاهرا حضورش در ساختمان شماره‌یک بهارستان قطعی شده. منابع آگاه در وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی نیز با تایید قطعی شدن توافق میان جنتی و صالحی گفتند که حکم صالحی در انتظار امضای نهایی وزیر و ابلاغ آن است

همه کسانی که می‌توانستند معاون باشند

اما از زمان مشخص‌شدن وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی به جز صالحی، گزینه‌های دیگری برای تصدی این سمت وجود داشتند که بعضی از آنها بارقه‌های پررنگ امید را برای اهالی فرهنگ رقم زدند و قبول کردن این سمت از سوی آنها می‌توانست یک گام مثبت برای احقاق شعارهای فرهنگی جنتی باشد. نام طه هاشمی به‌عنوان گزینه جدی مطرح بود. طه هاشمی که مهم‌ترین سمتش معاونت گردشگری سازمان میراث فرهنگی بود با توجه به سوابقش گزینه قطعی به نظر می‌رسید اما ناگهان خبر انتصاب وی به‌عنوان معاون فرهنگی دانشگاه آزاد اسلامی، بار دیگر معادلات را برهم زد. در این ماه‌ها نام خسرو طالب‌زاده، محمود برازش (مدیر انتشارات بنفشر)، طه مرقاتی (قائم‌مقام و رییس مرکز تحقیق و توسعه علوم انسانی) هم مطرح شد آنها نیز قطعی نشدند. در این میان خسرو طالب‌زاده یکی از گزینه‌های مناسب برای این سمت بود. اما در کنار اینها گزینه‌هایی نگران‌کننده‌ای برای اهالی فرهنگ چون محمد اللهیاری که از شش سال پیش ریاست اداره کتاب را برعهده داشته و بیشتر فشار را بر اهالی کتاب و ناشران وارد کرده است نیز مطرح بود. البته در این میان گزینه کمی عجیب وغریب فرزاد جمشیدی هم مطرح شد. حالا به نظر می‌رسد با قطعی‌شدن احتمالی حضور سیدعباس صالحی در معاونت فرهنگی باید منتظر ماند تا گزینه ناشناس علی جنتی چقدر می‌تواند شعارهای فرهنگی و وعده‌هایش را به اهالی فرهنگی برای خانه پدری دانستن وزارت فرهنگ عملی کند.

چهره روز

درخشانی روایت‌های قدیمی را به تالار وحدت می‌برد

شرق: مجید درخشانی، نوازنده چیره‌دست و آهنگسازی است که با هنرمندان شناخته‌شده و بزرگی چون محمدرضا شجریان همکاری داشته است. آثارش برگرفته از آیین‌ها و لحن‌های موسیقایی ایرانی است. حالا او و گروه خورشید این‌روزها در حال آماده‌شدن برای کنسرت تازه‌ای هستند که قرار است در سالن اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی شهر اراک به صحنه برود. مجید درخشانی با اعلام این خبر به «شرق» گفت: «این کنسرت از اجراهای ویژه گروه خورشید بوده که توسط گروه کوچک «خورشید» به سرپرستی من برگزار می‌شود.»

کنسرت گروه خورشید در روزهای یازدهم و دوازدهم مهر در سالن ارشاد شهرستان اراک برگزار می‌شود و به گفته درخشانی: «خواننده آن یکی از بهترین شاگردان استاد محمدرضا شجریان است که در این کنسرت خواهد خواند و بخش‌هایی از آن نیز به بداهه‌خوانی و قطعات سازوآوازی اختصاص داده شده است. تمامی قطعاتی که در این کنسرت اجرا می‌شود از ساخته‌ها و تنظیم‌های من است.»

اما این کنسرت تنها فعالیت این نوازنده چیره‌دست تار نیست. او قرار است در ۱۹مهر نیز به‌همراه گروه «سروآزاد» با خوانندگی وحید تاج در تالار وحدت روی صحنه برود. در این کنسرت درخشانی و تاج و گروه سرو آزاد روایتی نو از یک داستان کهن را به صحنه می‌برند. گروه سرو آزاد در سال ۱۳۸۵ با حضور جمعی از دانشجویان دانشگاه سوره با هدف اجرای آثار موسیقی فاخر و مبتنی بر موسیقی دستگاهی ایران تشکیل شد. در طول این مدت گروه اجراهای مختلفی را با ترکیب‌های مختلف اجرا کرده است. مجید درخشانی یکی از شناخته‌ترین شده‌ترین نوازندگان و آهنگسازان ایرانی است که در چند سال گذشته در صحنه‌های بین‌المللی حضور یافته و موسیقی ایرانی را به گوش مخاطبان غیرایرانی رسانده است.

پیشنهاد روز

عکس‌های کوچک و ارزان در«راه ابریشم»

شرق: «عکاسی هنری: چگونه یک مجموعه شروع کنیم؟» این عنوان نمایشگاهی است که به گفته آناهیتا قبایی‌ان، مدیر گالری راه‌ابریشم از ۱۲مهر برپا می‌شود و عکس‌هایی از عکس‌های شناخته‌شده‌ای از دیروز و امروز و فردا را به دیوار می‌آویزد. قبایی‌ان در گفت‌وگو با «شرق» با اشاره به اینکه نمایشگاه به‌نوعی بازار فروش عکس‌های عکاسان است؛ درباره ویژگی‌های آن می‌گوید: «همه آنهایی که علاقه به داشتن آثار هنری دارند و توانایی خرید آثار را ندارند در این نمایشگاه فرصت می‌کنند تا یک اثر هنری را خریداری کنند. مهم‌ترین ویژگی آثار این نمایشگاه این است که ادیشن‌های عکس‌ها در تیراژ بزرگ گذاشته شده است و قطع‌های ۳۰ در ۳۰ و ۳۰ در ۲۰ ارایه می‌شود.» «راه ابریشم» از برگزاری این نمایشگاه چندین هدف دارد که قباییان آنها را چنین تشریح می‌کند: «یکی از آن اهداف، تشویق جوانانی است که می‌خواهند به سمت گردآوری آثار هنری بروند؛ اما به‌دلیل قیمت بالای آثار هنری نمی‌توانند آنها را بخرند. از سوی دیگر کسانی که کمتر با آثار هنری و مجموعه‌ها سروکار دارند را به آشنایی با آثار هنری تشویق می‌کنیم. در کنار اینها در این سال‌ها گالری راه ابریشم سعی زیادی برای شناسایی و معرفی عکاسان در داخل و خارج از ایران داشت. در این سال‌ها عکاسان ایرانی توانستند در نقاط مختلف جهان برای خودشان مطرح شوند و آثار عکاسانی چون شادی قدیریان و گوهر دشتی و بهمن جلالی به موزه‌های مشهور جهان و حراج‌های بین‌المللی راه یافته‌اند. برگزاری چنین نمایشگاهی این امکان را می‌دهد که عکاسان بیشتری را جذب کنیم تا بتوانند بیایند عکس‌هایشان را به نمایش بگذارند و آنها را به‌فروش برسانند.» به گفته قباییان هدف مهم این نمایشگاه نمایش عکس‌های خوبی است که در حاشیه مجموعه اصلی بوده است: «به‌طور مثال شادی قدیریان عکسی از مجموعه مین‌هایش که در مجموعه به نمایش درنیامده را به این نمایشگاه داده است. یا مهرداد نراقی هم همین‌طور.» قباییان می‌گوید: «سعی شده در انتخاب آثار به کیفیت عکس‌ها نیز توجه شود و عکس‌هایی با کیفیت هنری و چاپ و قاب‌های خوب روی دیوار نمایش برده شود. این نمایشگاه در ابتدای راه است. قبل از راه ابریشم گالری‌های دیگری هم تجربه نمایشگاه‌های گروهی را داشته‌اند. اما عکس در آن نمایشگاه‌ها در کنار نقاشی و مجسمه قرار داشت. این نمایشگاه از نخستین تلاش‌ها برای نمایش و فروش عکس است.»

عکس روز

شرق: نمایشگاهی از پنج‌دهه فعالیت «دیوید بووی»، از ۲۷نوامبر امسال به مدت دوماه در گالری انتاریوی شهر تورنتو برگزار می‌شود. این نمایشگاه شامل ۳۰۰ شئ از آرشیو شخصی و آثاری در رشته‌های فیلم، صدا، تصویرهای هنری و تئاتر از این خواننده، آهنگساز و بازیگر انگلیسی است که از موزه «ویکتوریا و آلبرت» لندن به کانادا منتقل می‌شود تا در اولین ایستگاه تور جهانی خود در آمریکای‌شمالی به نمایش گذاشته شود.

عکس: Reuters

